

מ"ת 5733/03/14 - מדינת ישראל נגד ניקולאי שנדרוב

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

מ"ת 5733-03-14 מדינת ישראל נ' שנדרוב(עציר)

בפני כב' השופטת לאה שלזינגר שמאי
מבקשים מדינת ישראל
נגד
משיבים ניקולאי שנדרוב (עציר)

החלטה

1. בפני בקשת המבקשת להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים לאחר שהפר תנאי חלופת המעצר שהוטלו עליו וכן להורות על חילוט הערובות שניתנו להבטחת החלופה.

הרקע

2. ביום 23.3.14 הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום , לאחר שקיימתי דיון בבקשה ולאור האמור בתסקיר שרות המבחן לגבי המשיב, הוריתי ביום 10.4.14 על מעצרו עד תום ההליכים.

המשיב ערר לביהמ"ש המחוזי על החלטתי הנ"ל וביום 23.4.14 הורה ביהמ"ש המחוזי (כב' השופטת בן שלמה), כי המבקש ישוחרר למעצר בית מלא בדירה ברח' חב"ד 13/47 ראשל"צ תחת פיקוחם של 3 ערבים ואיזוק אלקטרוני, כאשר להבטחת קיומם של חלופת המעצר הוטלו עליו הערובות הבאות: הפקדת סך 7,000 ₪ אשר חולק לשני תשלומים: האחד - סך 4,000 ₪, שהיה אמור להיות משולם לאלתר כתנאי לשחרורו, והשני בסך 3,000 ₪ עד ליום 30.4.14 וכן חתימת התחייבות עצמית וערבות צדדי ג' על סך 15,000 ₪ כל אחת, על ידי הגב' זינה ליכטמן, הגב' סופיה ליכטמן ומר אלכסנדר ליכטמן.

3. המשיב לא הפקיד הערבון כפי שקבע ביהמ"ש המחוזי והגיש מספר בקשות לאורכה להפקדתו.

ביהמ"ש (כב' השופטת וקסמן) נתן מספר אורכות למשיב להפקדת יתרת הערבון. עפ"י האחרונה שבהן, היה עליו להפקיד את היתרה עד ליום 18.5.14. אולם, גם החלטה זו לא קיים המשיב ועד כה הופקד סך של 4000 ₪ בלבד.

כמו כן ביום 28.5.14 התקבלה הודעת הממונה על עבודות השירות ופיקוח אלקטרוני, כי המשיב אינו מצוי תחת פיקוח אלקטרוני מיום 24.5.14. ביום 8.6.14 הודיע הממונה, כי חרף האורכה שניתנה למשיב, הוא לא הסדיר האיזוק

4. ביום 10.6.14 נתפס המשיב בדירה ברח' זכרון יעקב בפ"ת.

לאור זאת, הגישה המבקשת את הבקשה דנן, והמשיב הובא לביהמ"ש ביום 11.6.14 לדיון בבקשה. במועד זה ייצג את המשיב סנגור תורן מהסנגוריה הציבורית ובהסכמת המשיב נדחה הדיון ליום 15.6.14 על מנת שסנגורו יתייצב לדיון והמשיב נותר במעצר עד החלטה אחרת.

5. ביום 15.6.14 התקיים בפני דיון בבקשה.

הערבים נחקרו בפני והודו, כל אחד בתורו, כי המשיב עזב את הדירה שנקבעה כחלופת מעצר. הגב' זינה ליכטמן אישרה כי המשיב עזב את הדירה עוד ביום 6.6.14 וכי לא דיווחה על כך למשטרה עד ליום 8.6.14. היא גם אישרה כי המשיב יצא ממעצר הבית מספר פעמים ללא פיקוח, לדבריו לרופא שיניים ולבי"ח.

הערבה השניה, הגב' סופיה ליכטמן העידה בביהמ"ש, כי המשיב עזב את ביתן ביום 6.6.14 ומאז לא שב וכי לא הודיעה על כך למשטרה כי המשיב אמר לה שיש לו חלון, והוא הבטיח לה שוב ושוב כי הוא חוזר תוך זמן קצר לביתן. היא גם טענה, כי לא התקשרה למשטרה, כי קו הבזק לא עובד. היינו, בכך אישרה, כי האיזוק האלקטרוני לא פעל, כפי שהודיע הממונה.

גם המפקח השלישי מר אלכסנדר ליכטמן אישר, כי המשיב עזב את הבית, אך לטענתו נודע לו על כך רק ביום 8.6.14, כיוון שמיום 6.6.14 לא היה בבית ברח' חב"ד. אע"פכ לא הודיע למשטרה ביום 8.6.14, כיוון שהמשטרה הודיע לו באותו יום על כך שהמשיב הפר התנאים.

בהחלטתי מאותו יום הוריתי על מעצרו של המשיב ומתן החלטה בעניין חילוט הערובות נדחה.

הדין

6. בהתאם לסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, בית המשפט המחוזי החליט לשחרר את המשיב למעצר בתנאים מגבילים, אשר כללו, בין היתר, את הימצאותו של המשיב במעצר בית מלא, תחת פיקוחם של שלושה ערבים, אשר אושרו על-ידי בית המשפט. בנוסף, הוחלט על הפקדת סכום במזומן ועל המצאת ערובות כספיות.

המשיב לא הקפיד על קיום תנאי שחרורו, והפר, פעם אחר פעם, את האמון שניתן בו על-ידי בית משפט (הן באי הפקדת הערבון במזומן במלואו, הן באי התקנת איזוק אלקטרוני כנדרש הן ביציאה ממעצר הבית ללא אישור מראש וללא פיקוח והן בעזיבת מעצר הבית לבלי שוב והיותו ללא פיקוח מיום 6.6.14).

לאחר שהעידו בפני המפקחים, אני קובעת, כי קיימות ראיות מספיקות לצורך הדיון שבפני, לכך שהמשיב הפר את תנאי מעצרו בערובה כמפורט לעיל.

7. פיקוחם של הערבים אינו בגדר פיקוח טכני במהותו, ומפקחים נדרשים, מעבר לשהייתם במחיצת הנאשם, להציב לו גבולות אפקטיביים תוך "הבנה של הבעייתיות בהתנהגות הנאשם ושל ההשלכות הנובעות ממסוכנותו" (בש"פ 6855/11 פלוגי נ' מדינת ישראל מיום 27.9.11) פסקה 6).

בענייננו, חל סעיף 21(א)(2) לחוק המעצרים, שלפיו רשאי בית המשפט להורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים, מקום בו "בית משפט ציווה על מתן ערובה והערובה לא ניתנה להנחת דעתו של בית המשפט או שהופר תנאי מתנאי הערובה, או שנתקיימה עילה לביטול השחרור בערובה".

נפסק, כי במקרים מעין אלו (היינו, הפרת תנאי השחרור ממעצר או ביצוע עבירה נוספת), לא יהיה מקום, ככלל, לאשר חלופת מעצר, וכפי שנאמר בבש"פ 507/00 מזרחי נ' מדינת ישראל, מיום 6.2.00: "אם בית המשפט לא יקפיד עם נאשמים שהפרו את האמון שבית המשפט נתן בהם, והרשו לעצמם לעבור עבירה נוספת לאחר ששחררו מן המעצר, יהיה בכך, לא רק משום זילות בית המשפט, אלא גם משום פיתוי לעבריינים ובעקיפין אף עידוד לעבריינות. לכן, המסר צריך לצאת מבית המשפט חד וחלק: נאשם שעבר עבירה כשהוא משוחרר מן המעצר, וקמה נגדו עילת מעצר, בדרך כלל לא יהיה ראוי לחלופת מעצר".

בכך, יש משום העברת מסר ברור וחד משמעי, למשוחררים לחלופת מעצר, כי אי הקפדה על תנאי השחרור תוביל, ככלל, לחזרתם למעצר מאחורי סורג ובריח, בשל אובדן אמונו של בית המשפט בהם.

סטייה מכלל זה תתאפשר רק במקרים חריגים וכאשר ניתן להצביע על נסיבות מיוחדות, בין אם מדובר בנסיבות ההפרה עצמה, ובין אם בנסיבות אישיות יוצאות דופן. בש"פ 7853/12 הנ"ל.

במקרה הנדון לא מצאתי, כי מתקיימות נסיבות מיוחדות וחריגות, אם בכלל, המצדיקות סטייה מן הכלל, ולפיכך הוריתי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

חילוט הערובות

8. המשיב הפר לכאורה מספר פעמים את תנאי השחרור ממעצר, ובנסיבות אלה, קיימת הצדקה לכך שבית המשפט יפעיל את הסמכות המוקנית לו בסעיף 51(א) לחוק המעצרים, ויורה על חילוט כספי המשיב. הכספים, שהופקדו על-ידו, נועדו לשמש כערובה לקיום התחייבויותיו, בעקבות שחרורו לחלופת מעצר.

תוצאה זו, של חילוט הערובות מגשימה את התכלית המצויה ביסוד הערובה (בש"פ 980/12 זוהר נ' מדינת ישראל מיום 8.2.2012 ובש"פ 7853/12 יוסף בן חאמד אלעואדרה נ' מד"י מיום 8.11.12 מפי כב' השופט שוהם) ועולה בקנה אחד עם המדיניות המשפטית הראויה. כפי שנפסק בבש"פ 8163/12 שגב אלון ואח' נ' מד"י מיום 19.11.12 מפי כב' שופט ד. ברק-ארז:

"בין התכליות הבולטות של חילוט ערבויות של צדדים שלישיים, ולא כל שכן מפקחים, בולטת התכלית ההרתעתית. מן ההיבט של הרתעה אישית, האפשרות של חילוט מדרבנת את הערב לא לזנוח את מחויבויותיו. מן ההיבט של הרתעת הרבים, שמבחינות מסוימות חשובה אף יותר, בהקשר זה, חילוטה של ערבות במקרה של הפרה תורמת להעברת המסר שעניינו חשיבותן של ההתחייבויות שנוטלים על עצמם מי שמסכימים לפקח על נאשמים ונידונים, ובכך לוקחים על עצמם להגן על הציבור מפני מי שחלה לגביהם חזקת מסוכנות. רק כך יפנימו המפקחים את כובד האחריות הכרוך בתפקידם

ואת ההשלכות האישיות הנובעות מהפניית עורף לתפקידים זה. ניתן להוסיף ולומר כי האפשרות של חילוט הערבות תורמת להכוונת התנהגותם של הנאשמים עצמם. יידעו כל נאשם או נידון, המתעתד להפר את תנאי שחרורו, כי במעשיו הוא עתיד לפגוע באנשים קרובים לו אשר הסכימו לערוב לו.

זאת ועוד: התחייבות המפקחים אינה ערבות גרידא. יש לזכור שההתחייבות לביצוע הפיקוח, והערבות שבצידה, ניתנת בפני בית המשפט הדין בתנאי שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר. בית המשפט בוחן האם ניתן לתת במפקחים אמון, בין היתר, בסיועו של שירות המבחן. חובותיו של המפקח אינן מתמצות אך במישור יחסיו מול המשטרה, התביעה או בית המשפט. חובתו העיקרית הינה כלפי הציבור בכללותו. רצונו של המפקח לסייע לנאשם לשהות בחלופת מעצר מידתית ונוחה יותר מזו שמציע בית האסורים אינה עומדת לבדה. ניצבת בצידה החובה המשפטית והמוסרית לשמור על שלום הציבור מפניו של הנאשם או הנידון. האפשרות להקל על הנאשם או הנידון מקימה לצידה חובה לשמור מפניו".

ויפים הדברים לענייננו.

9. בנוסבות אלו, מן הדין לחלט הערבויות במלואן. עם זאת, לאור מצבה של הגב' סופיה ליכטמן, כפי שנגלה לעיני בדיון בפני, ולפנים משורת הדין, אני קובעת כי יחולט סך של 5000 ₪ מתוך הסכום הנקוב בכתב הערבות שלה. יתר הערובות תחולטנה במלואן. כל הערובות ישולמו ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.7.14.

המזכירות תשלח עותק החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תשע"ד, 22 יוני 2014, בהעדר הצדדים.